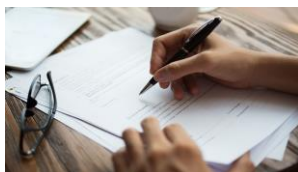

БЮЛЕТИН на Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци

Брой 8/м. август 2025 г.

СПРЗСР 2023-2027 г.
Становище на СППЗ

[Прочети повече](#)

Празник на лютеницата
и зимнината

[Прочети повече](#)

Двоен спад в добивите
на домати това лято

[Прочети повече](#)

Най-скъпата ябълка в
света

[Прочети повече](#)

Становище на СППЗ във връзка с проекта на критерии за подбор по интервенции II.Г.2 и II.Г.2.1 от СПРЗСР 2023-2027г.

Съюз на преработвателите на плодове и зеленчуци изразихме нашата официална позиция по проекта на критерии за подбор на проектни предложения по интервенциите „Инвестиции в преработка на селскостопански продукти“ и „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти, насочени към опазване на компонентите на околната среда“. За нас тези интервенции са от ключово значение, тъй като са единствените, които дават възможност за реална подкрепа на предприятията в нашия сектор за модернизация, внедряване на нови технологии, автоматизация и цифровизация.

В своето становище настояхме тежестта на критериите да бъде по-справедливо разпределена, за да отразява реалните условия и предизвикателства пред преработвателната индустрия. Направихме следните конкретни предложения:

Критерий 1 – настояваме тежестта да бъде намалена от 15 на 10 точки, защото колективните проекти и организациите на производители все още нямат достатъчно опит и административен капацитет да реализират успешни преработвателни инвестиции. В предходния програмен период има едва няколко реализирани проекта от този тип.

Критерий 3 – предлагаме изискването за използване на „над 50% български суровини“ да се намали до „над 30% български суровини“, поради хроничния недостиг на местни суровини. В противен случай много предприятия ще бъдат поставени в невъзможност да отговорят на критерия и да поддържат съответствие по време на мониторинг.

Критерий 4 – настояваме за увеличаване на

тежестта от 20 на 25 точки. Финансовата стабилност на предприятията е най-важният фактор за успешното изпълнение на проектите, гаранция за навременно реализиране на инвестициите и устойчиво развитие на сектора.

Критерий 7 – предлагаме значително увеличаване на тежестта от 3 на 10 точки, защото цифровизацията и автоматизацията са решаващи за бъдещето на преработвателните предприятия. Те са начин за справяне с недостига на работна ръка, намаляване на брака, по-ефективно управление на ресурсите и повишаване на качеството и безопасността на храните.

Освен предложенията за преразглеждане на критериите, ние поставихме и въпроса за прилагането на по-високия интензитет на подпомагане – 60% за чувствителните сектори („плодове и зеленчуци“, „етеричномаслени и медицински култури“, „животновъдство“), съгласно вече одобрения стратегически план. Очакваме този въпрос да бъде уточнен на предстоящото заседание на Комитета по наблюдение на 03–04.09.2025 г.

Убедени сме, че само чрез правилно разпределение на тежестта на критериите и чрез реална финансова подкрепа предприятията в нашия сектор ще могат да реализират своите инвестиционни намерения. Това ще позволи модернизация на производството, повишаване на конкурентоспособността и устойчиво развитие в съответствие с европейските изисквания.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ИВАНКА ТЕРЗИЕВА -1927“

с. Богомилово, общ. Стара Загора

Ви канят на:

ТРЕТИ ПРАЗНИК НА ЛЮТЕНИЦАТА И ЗИМНИНАТА

27 септември 2025 г./събота/
от 10:00 часа

ПЛОЩАДА ПРЕД ЧИТАЛИЩЕТО с.БОГОМИЛОВО

10:00 часа - Откриване.

10:30 часа - Начало на фолклорен фестивал "Пазители на традициите".

11:00 часа - Начало на кулинарен фестивал "Вкусът на традициите".

13:00 часа - Шеф Андре Токев ще награди победителите.

Отново ще сварим 100кг лютеница в голямата тава, както повелява традицията.

През целия ден съпътстващи събития: базари, детски работилници, детска кулинарна академия, музей на лютеницата и зимнината, улица на занаятите.

20:00 часа -Народно веселие със специалното
участие на **Деси Добрева**

Празникът се реализира с подкрепата на:

ОБЩИНА

СТАРА ЗАГОРА

КМЕТСТВО

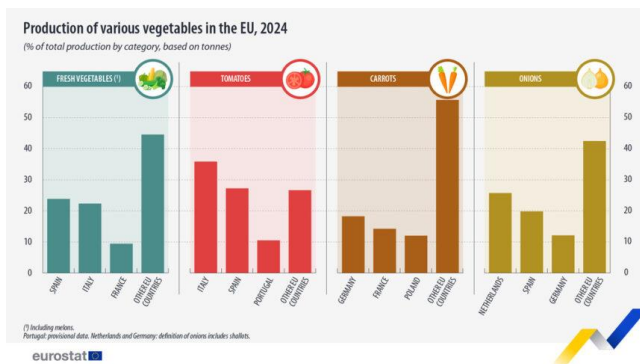
СЕЛО БОГОМИЛОВО

ДЕРОНИ СТАРА ЗАГОРА ООД

Евростат: С 6% повече зеленчуци и с 2% по-малко плодове са събрани в ЕС през 2024 г.

В Европейския съюз (ЕС) са събрани 62,2 млн. тона пресни зеленчуци (включително пъпеши) през 2024 г., което представлява увеличение с 6 % спрямо 58,8 млн. тона през 2023 г., сочат най-новите данни на Евростат, цитирани от БТА. Испания (14,8 млн. тона), Италия (13,9 млн. тона) и Франция (5,8 млн. тона) са най-големите производители на пресни зеленчуци в ЕС, като заедно осигуряват 55 процента от общата реколта през миналата година.

Количеството пресни зеленчуци, което е събрано в България през 2024 г., е било малко над 527 000 тона. През миналата година България е събрала близо 205 000 тона плодове, ягодоплодни култури и черупкови плодове.

През 2024 г. производството на няколко ключови зеленчука в ЕС се е увеличило в сравнение с 2023 г.: реколтата от домати е била с 5 % повече (16,8 млн. тона), от моркови с 6 на повече (4,7 млн. тона), а от лук – с 11 на повече (7 млн. тона). Сред страните от ЕС Италия е била най-големият производител на домати през 2024 г., като на нея се падат 36 процента от общата реколта в ЕС, следвана от Испания (27%) и Португалия (10%).

Най-големите производители на моркови в ЕС са Германия (18 % от общото количество), Франция (14 %) и Полша (12 %). Нидерландия е била водещият производител на лук в ЕС през

2024 г., като на нея се пада около една четвърт (26 процента) от събрания в ЕС лук, следвана от Испания (20 %) и Германия (12 %).

През 2024 г. производството на плодове, ягодоплодни култури и черупкови плодове (с изключение на цитрусови плодове, грозде и ягоди) в ЕС е било 24,3 млн. тона. Това е с 2% по-малко от количеството, събрано през 2023 г. Основните производители на плодове, ягодоплодни култури и черупкови плодове в ЕС през 2024 г. са били Италия (5,4 млн. тона), Испания (4,3 млн. тона) и Полша (4,1 млн. тона), на които се падат общо 57 % от производството на ЕС.

Добитото количество ябълки в ЕС през 2024 г. е 11,6 млн. тона, по-голямата част от които идват от Полша (29 %), Италия (21 %) и Франция (17 %). Производството в ЕС през 2024 г. е било с 4% по-ниско, отколкото през 2023 г.

През 2024 г. ЕС също така е произвел 1,9 млн. тона круши, което е с 2 % повече, отколкото през 2023 г. Основните производители на круши са Италия (24 % от общото количество за ЕС), Нидерландия (17%) и Белгия (15 %).

Производството на праскови е още по-концентрирано – на Испания (37 %), Италия (33 %) и Гърция (21 %), взети заедно, се падат 91 процента от реколтата в ЕС. Производството на праскови в ЕС през 2024 г. е било с 2 % по-високо, отколкото през 2023 г.

Източник: www.agrozone.bg

Консервените предприятия стопанисват почти 900 хектара градини

През миналата година 187 предприятия са консервирали плодове и зеленчуци. В тях са преработени 112.1 хил. тона плодове и 121.4 хил. тона зеленчуци. Произведена е 74.2 хил. тона готова продукция от плодове, а готовата зеленчукова продукция е 94.4 хил. тона, става ясно от данните на аграрната статистика.

С най-голям дял от преработените плодове са ябълките, черешите, сливите и прасковите. От преработените зеленчуци най-много са домати, пиперът и картофите.

Преработените 112.1 хил. тона пресни плодове са с 22% повече от предходната година. От тях с най-голям дял са доставените от български производители – 59%. Предприятията стопанисват 714 хектара площи, от които са доставени 3% от преработените плодове.

С 13.8% повече от предходната 2022 година са преработените зеленчуци – 121.4 хил. тона. От тях с най-голям дял са от България – 84%, следват доставките от ЕС – 10%, и внос от трети страни – 2%. От площите, стопанисвани от предприятия – 170 хектара, са доставени 3% от консервираните зеленчуци. На ишлема е

преработен 1% от зарзавата.

Вложените плодови концентрати и други междинни продукти са 5 563 тона, като най-много са количествата от череша, ябълка и малина.

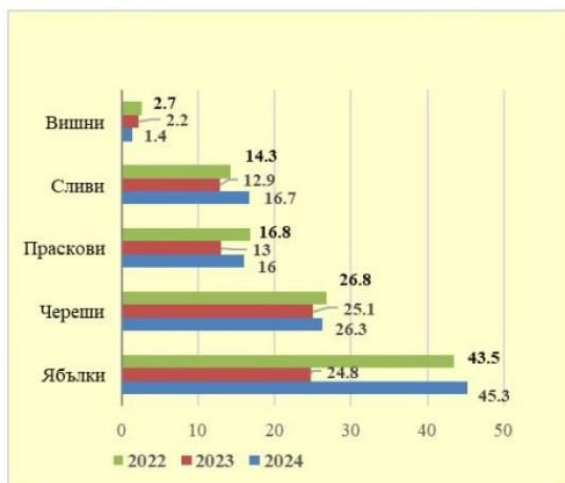
В производството на готова продукция са използвани 11 482 тона зеленчукови концентрати или други междинни продукти, като 54% от тях са местно производство, 29% са доставки от ЕС и останалите 17% са внос от други страни. Най-големи количества зеленчукови концентрати и полуфабрикати са от домати – 6 627 тона, от пипера са вложени в производството 3 896 тона и 463 тона гъби.

В България са продадени 32.3 хил. тона плодови консерви, изпращанията за ЕС са 28.3 хил. тона, износът за трети страни е 9.8 хил. тона.

От преработените зеленчуци в страната са реализирани 5.3 хил. тона, изпращанията за ЕС са 17.6 хил. тона, а износът в трети страни е 8.4 хил. тона.

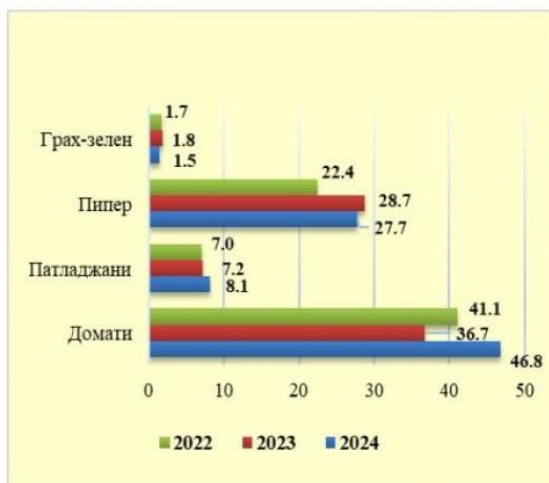
Източник: www.agri.bg

Графика 1 Пресни плодове, доставени за преработка (хил. тонове)

Източник: МЗХ, отдел "Агостатистика", „Дейност на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2024 г.“

Графика 2 Пресни зеленчуци, доставени за преработка (хил. тонове)

Източник: МЗХ, отдел "Агостатистика", „Дейност на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2024 г.“

Двоен спад в добивите на домати това лято

Три от основните зеленчукови култури – домати, зеле и картофи, са с намалени добиви това лято, което се обяснява с горещините и засушаването през юни и юли. Най-голям стрес са понесли насажденията с домати, отглеждани на открито, където от декор са получени по 633 килограма, при 1 404 кг – за къщия период на миналата година. Актуалните данни на Министерството на земеделието и храните са отчетени към 8 август т.г. спрямо миналия август.

Иначе стопаните са засадили много по-големи площи това лято – 22 290 дка, при 17 930 дка през 2024 г. Общо прибраните домати за отчетния период са едва 4 756 т, при 10 351 т – в началото на август 2024 г.

Добивите от картофи също са намалели, но само с 9,4 на сто. От декор това лято са получени 1 563 кг, при 1 731 кг – през август 2024 г.

С десет процента по-слаби са добивите и при зелето – миналата година от декор са прибирани по 1 911 кг, докато тази година са 1 719 кг. Като площи обаче и при зелето, и при

тази година има увеличение. След измръзванията на овощните градини мнозина се преориентираха към зеленукопроизводство и това е причина за нарасналите площи.

Отразявайки по-големия размер реколтирани площи, на този етап се отчита повишена продукция на годишна база от картофи (+11,9%), зеле (+28%) и краставици (+92,1%) на открито. Засега по-малко са прибраните количества пъпеши (-7,9%), пипер (-9,9%), дини (-30%) и домати (-54,1%), основно вследствие на намаление на средните добиви (с изключение на пъпешите), а при дините – и на по-бавен темп на реколтиране на площите.

От началото на 2025 г. досега производството на оранжерийни домати и краставици нараства съответно с 51,5% и 27,6% в сравнение с аналогичния период на 2024 г. До момента са прибрани общо 5 325 тона ягоди от открити площи и оранжерии.

Източник: www.sinor.bg

До 2050 г.: Загубите в европейското селско стопанство ще достигнат 90 млрд. евро

До 2050 г. се очаква потенциалната максимална загуба на културите в ЕС да се увеличи с 45-64% при сценарий със средни емисии и климатична нестабилност, като загубите се оценяват съответно на 51-57 млрд. евро. Ако се включат и свързаните с това загуби на добитък, това може да надхвърли 90 млрд. евро.

Някои европейски страни биха могли да претърпят екстремни загуби, до 74% по-високи от сегашните. Например Испания, Италия и Франция, които бяха изложени вече на суша, биха могли да видят най-големите абсолютни промени в загубите през екстремни години в бъдеще.

До тези изводи е достигнато в проучване на fi-compass, консултативен орган към Комисията и Европейската инвестиционна банка, относно застраховането и инструментите за управление на риска в селското стопанство в ЕС, цитирано от agronews.gr.

Тъй като климатичната криза прави метеорологичните явления по-екстремни за европейския селскостопански сектор, причинявайки смущения на стоковите пазари и в хранително-вкусовата промишленост, въпросът за разширяване на застрахователното покритие се очертава като основен приоритет за националните правителства.

Според проучването четири риска, а именно суша, слани, градушки и прекомерни валежи, са отговорни за около 80% от свързаните с климата селскостопански загуби в целия ЕС. От тях сушата е причина за над 50% от селскостопанския климатичен риск в ЕС-27 и е основен приоритет. Въздействието се засилва, тъй като сушата е недостатъчно застрахована в целия ЕС, като в много региони е налично ограничено, ако изобщо има такава,

застрахователно покритие, показва още проучването на fi-compass.

Според изследователите са необходими редица мерки за адаптация и устойчивост срещу климатичните рискове, а именно:

- Адаптация и устойчивост. За да се запази застрахователният и устойчив характер на земеделските стопанства, климатичните рискове ще трябва да бъдат ограничени или намалени в рамките на допустими параметри, което изисква мащабни интервенции за адаптация. Мерките за адаптация са жизненоважни на ниво субсидирано застраховане, за да се подпомогнат застрахованите с увеличаване на рисковете, и са от съществено значение на незастрахованото ниво, тъй като загубите поради влошаване на състоянието се увеличават.

- Реформи във финансовото регулиране на климатичните рискове. Съгласно текущите реформи на световно и европейско ниво, финансовите институции, включително селскостопанските кредитори, са длъжни да определят количествено и да управляват рисковете, свързани с климата. Въпреки че тези промени целят да укрепят устойчивостта на финансовата система, те могат да ограничат достъпа до кредитиране

и да увеличат разходите за земеделските производители и селските общности, усилвайки икономическия натиск от климатичните рискове.

- Поддържане на застраховането. Това ще се превърне в стратегически въпрос за селскостопанския сектор на ЕС, за да се гарантира финансова сигурност и непрекъснат достъп до кредитиране, както и икономическата жизненост на селските райони.

- Разчитане на климатичните рискове в селското стопанство на ЕС чрез подобрени данни, анализи и моделиране. Проучването е установило необходимостта от подобряване на събирането и усвояването на данни за културите, климата и добивите в целия ЕС, за да се подпомогне по-доброто разбиране и управление на рисковете, както и да се даде възможност за по-широко споделяне на риска на застрахователните пазари и пазарите на рисков капитал.

- Управление и финансиране на катастрофални климатични рискове в селското стопанство в ЕС. Въпреки че застрахователната защита може да бъде подобрена на всички нива, включително в държавите членки, на ниво ЕС е необходимо да се подкрепи финансовият отговор на катастрофални събития. Препоръките включват предоставяне на достъп до пазарите на рисков капитал на институциите на ЕС и държавите членки, включително презастрахователни и катастрофични облигации, за допълване на ресурсите и по време на криза.

- Укрепване на адаптацията на селското стопанство и икономическата устойчивост. Продължаващото увеличаване на малките, но чести загуби поради изоставяне се отразява на икономическото здраве на стопанствата в целия ЕС. С по-малко „добри“ години за възстановяване, маржовете и резервите на стопанствата са изложени на риск от постоянно намаляване. Това увеличава уязвимостта им

към въздействието на по-големи събития и разширява достъпа до кредитиране. Политиките следва да увеличат максимално устойчивостта на изменението на климата чрез интервенции на селскостопанско и регионално ниво.

Средните годишни загуби на реколтата се очаква да се увеличат с 42-66%, от 17,4 млрд. евро на 24,8 млрд. евро при сценарий със средни емисии и до 28,9 млрд. евро при сценарий „бизнес както обикновено“. Ако се включат свързаните с това загуби на добитък, се прогнозира, че средните годишни загуби в ЕС-27 биха могли да достигнат 40 млрд. евро до средата на века. Тези средни стойности за целия ЕС прикриват много по-големи увеличения за някои открити култури и региони. Моделирането на риска илюстрира баланса на първичните рискове в цяла Европа. Загубите в ЕС обхващат редица загуби в зависимост от климатичните опасности. Сушата, прекомерните валежи, градушките и сланите носят около 80% от селскостопанските загуби в ЕС. От тях сушата е най-лошата, причинявайки средногодишна загуба в ЕС от почти 10 млрд. евро. Дори в северните и крайбрежните западни региони сушата причинява 1/3 от очакваните загуби.

Прекомерните валежи причиняват следващите най-големи загуби, възлизащи на около 3,2 млрд. евро, като сланата и градушката заедно допринасят за подобна сума. Като цяло, сланата и прекомерните валежи причиняват подобен дял от селскостопанските загуби в ЕС, но моделите им се различават значително в рамките на ЕС поради климата, географията и разпределението на културите.

Източник: www.agri.bg

Еднодневните трудови договори стават електронни от 2026 г.

Новата бланка на едnodневните трудови договори бе представена в Министерство на труда и социалната политика (МТСП). Промените в реквизитите, които ще бъдат изисквани, са значително намалени, като работниците няма да бъдат длъжни да представят личната си карта. Отпада и записването на културата, която ще се прибира, и мястото, на което трябва да се намира работникът.

Единственото, което ще се изисква за подписването на едnodневен трудов договор, са трите имена на работника, времетраенето на работа – 4 или 8 часа, както и единният граждански номер на лицето.

„Измененията в законодателството по отношение на едnodневните трудови договори вече са публикувани в Държавен вестник, така че най-накрая селскостопанските производители ще могат да си отдъхнат и наистина да имат видима подкрепа от страна

на държавата“, коментира министър Борислав Гуцанов.

По думите му това е сериозна крачка в изсветляването на сектора, а новият вид на едnodневния договор позволява по-бързо и лесно оформяне.

Статистиката сочи, че за 2024 г. има 230 хил. едnodневни трудови договора, а от началото на 2025 г. до този момент те са 135 хил. броя.

„Облекчаваме, но продължаваме да проверяваме!“, категоричен бе министър Гуцанов.

„Дотук имаме 2381 проверки и около 8000 нарушения. За жалост, отчитаме 134 случая без трудови договори, но за сравнение с 2024 г. те са с една трета по-малко. Тоест действията продължават, но има и намаление в нарушенията“, изчисли Борислав Гуцанов.

Източник: www.agri.bg

(попълва се от служебно)

ТРУДОВ ДОГОВОР № _____

Днес, _____ 20 ____ г., в гр./в _____

на основание чл. 134а, ал. 1 от Кодекса на труда изключително

1. Настоящият трудов договор е сключен по инициатива на РАБОТНИКА, на чиято лична изборна карта, издадена от Националния център за заетост, е представен от _____

(при това на него, като представител на работещите регистрирани младежи (статус в КСО) от Областна дирекция "Земеделие" и притежател на регистрационна карта, изд. на _____)

и _____

2. _____

(при това на работещия) _____ ЕПН _____

изд. на _____ от МВР _____

постоянен адрес _____

Долу РАБОТОДАТЕЛЯТ, се сключва настоящият трудов договор _____

1. РАБОТОДАТЕЛЯТ излиза, а **РАБОТНИКЪТ** приема за изпълнение длъжност _____

2. Место на работа: _____

3. Характер на работата: краткотрайна сезонна селскостопанска работа - обработка на насажденията/усти _____

прибиране на реколтата от _____

4. Предпоставяне на работния ден: _____

5. Срок (гарантиране) на договора - за един ден _____ (в размер на не по-малко от предвиденията определени размер на изплащане месечен изкупувателен довод за _____)

6. Дневно трудово изплащане: _____

(в размер на не по-малко от предвиденията определени размер на изплащане месечен изкупувателен довод за _____)

7. Трудовото изплащане по т. 6 не изплаща от работодателя в края на работния ден _____

8. Начало и край на работния ден: _____ часа до _____ часа по _____ 20 ____ г.

9. Изпълнението на задълженията по трудовия договор започва с поставянето на РАБОТНИКА на работното място _____

10. Настоящият договор се сключва с изключение от срока му _____

Настоящият трудов договор се сключва в два еднообразни екземпляра, единият от които задължително се връща на работника преди започването на работата

РАБОТОДАТЕЛЯТ: _____ **РАБОТНИК:** _____

(подпис и печат) _____ (подпис)

РАБОТНИКЪТ пристига на работно място _____ 20 ____ година. Подпис на работника: _____

РАЗПИСКА

Подписанят _____

(при това на работещия)

получи трудовото си изплащане в размер на _____ лв. Изпълнено _____

което е равняващо изключително трудово изплащане в изключително личен изкупувателен довод на КСО, КСО и данък по ЗДЗФД, както следва: _____

Бруто трудово изплащане: _____ лв. /Сумиран _____

Личен изкупувателен довод на КСО и КСО _____ лв. /Сумиран _____

Данък по ЗДЗФД _____ лв. /Сумиран _____

Дата, час: _____ 20 ____ г., _____ ч. _____

Подпис на работника _____

[illegible]

Най-скъпата ябълка в света: Черен диамант

Черната ябълка е известна още като Черен тибетски диамант. Тя е уникален плод. Не само, защото е изключително полезна, а защото изглежда по доста мистериозен начин. И не само – тя много рядка, като диамант.

Плодът принадлежи към семейството на ябълките *Huaniu* и се отглежда в специфични условия в тибетския регион *Nyingchi*. Те имат уникален цвят, узряват при определени условия и са изключително редки. Поради това цената им достига 20 долара за бройка. Разбирате защо черните ябълки са и най-скъпите в света!

Произходът им е от сорта *Hua Niu* от Нова Зеландия. Този сорт ябълки не се нуждае от торене, устойчив е на студ и разполага с естествена защита срещу вредители. Най-характерната черта на тази ябълка е интензивният ѝ лилав цвят, който на пръв поглед изглежда почти черен. Този необичаен цвят се дължи на високото съдържание на антоцианини и на специфичните климатични условия в региона *Nyingchi*.

Въпреки тъмната си кора, вътрешността на ябълката е бяла и сочна, подобно на други сортове ябълки. Вкусът ѝ се описва като изключително сладък и хрупкав, с по-дебела и восъчна кора.

Защо е толкова специална?

Специфични условия: развива се най-добре

в планините на Тибет, където има висока надморска височина, голяма температурна амплитуда между деня и нощта и изобилие от слънчева светлина.

Дълго отглеждане: От засаждането на дървото до получаването на първите плодове минават около 8 години.

Ниски добиви: Само около 30% от реколтата е годна за продажба.

Около черната ябълка се носят много легенди и истории, свързани с нейната мистична сила и лечебни свойства. Смята се, че имат антиоксидантни свойства и могат да помогнат за укрепване на имунната система. (не, че другите ябълки не помагат за това...) Въпреки че имат красив външен вид, черните ябълки *Black Diamond* нямат по-висока хранителна стойност от повечето сортове.

Но понеже е рядка и скъпа, Черната ябълка е символ на лукс и престиж. Тя се отглежда главно за местния пазар и за износ към големите градове в Китай. Обикновено се опаковат в луксозни кутии и се предлагат като подарък.

Черната ябълка е не просто плод, а истинско природно чудо. Тя съчетава уникален външен вид, изключителен вкус и рядкост, което я превръща в желан деликатес за ценителите.

Източник: www.profesia-turist.com